

REFERAT Formannskapet 2019-2023 d. 01-03-2023

Møtedato Onsdag d. 01. marts 2023 kl. 12:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Godkjenning av protokoll fra formannskapetets møter 01.02.2023 og 08.02.2023.....	4
Forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen - høring fra Kri	6
Forskrift om fosterhjem - høring fra Kristiansand.....	11
Handlingsplan for den kulturelle skolesekken 2023-2027.....	13
Bystyrets behandling av Strategi for omstilling av Kristiansand til et bærekraftig lavutslippssamfun	15
Vennskapsby med Mykolaiv, Ukraina.....	19

Sak 2023000007-19: Møtedokumenter

Vedlegg

Komplett innkalling_ Formannskapet med dialogmøte 01.03.23

Saksliste Formannskapet 01.03.23

Sak 18/23: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 01.02.2023 og 08.02.2023

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 08.02.2023

Protokoll Formannskapet 01.02.2023

Dato 13. februar 2023
Saksnr.: 2023000007-16
Saksbehandler Anne Lise H Aabø
Godkjent av Camilla Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
01.03.2023

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 01.02.2023 og 08.02.2023

Forslag til vedtak

1. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 01.02.2023.
2. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 08.02.2023.

Vedlegg:
protokoll fra formannskapets møte 01.02.2023
protokoll fra formannskapets møte 08.02.2023

Sak 19/23: Forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen - høring fra Kristiansand

Vedlegg

Vedtak OPPV, 14022023, Sak 8/23, Forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen - høring fra Kristiansand

Dato 7. februar 2023
Saksnr.: 2022036100-3
Saksbehandler Jon Wergeland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
14.02.2023
01.03.2023

Forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen - høring fra Kristiansand

Forslag til vedtak

[Oppvekstutvalget slutter seg til høringsuttalelsene som beskrevet i saksfremlegget.](#)

Sammendrag

Kristiansand kommune gir med dette høringsuttalelse til Barne- og familiedepartementets forslag til **ny forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen.**

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune er enig i departementets formål med forskriften og finner det riktig og viktig at det lages en forskrift som tydeliggjør rammene for Bufetats ansvar.

Kristiansand kommune opplever at forslaget til forskriften er gjenkjennbart ut fra hva vi allerede praktiserer i dag.

Kristiansand kommune støtter at det enkelte steder presiseres at Bufetat ikke selv skal innhente ytterligere informasjon. Kommunen mener dette er en god presisering, og det stiller krav til kommunene om at vi skal være bevisste på hva vi innhenter av opplysninger når vi søker Bufetat om bistand. Dette øker tilliten til at Bufetat gir de tiltak som er riktige for oss.

Kristiansand kommune mener også det er viktig at departementet i høringen presiserer at journalplikten av faktiske opplysninger og barnevernsfaglige vurderinger i ny barnevernslov § 12-4 også gjelder for Bufetat. Dette er vesentlig å ha med seg i videre samhandling og saksbehandling, selv om dette i selve forskriften kun presiseres under bestemmelsen om valg av institusjonsplass.

Kristiansand kommune finner imidlertid at det gjennomgående i forslaget er mange «bør»-formuleringer, og opplever at dette kan gjøre enkelte rammer mindre tydelige. I slike tilfeller bør det inntas ytterligere konkretiseringer av hva som er ment i forskriftsbestemmelsene, se blant annet våre kommentarer under § 13.

Under følger Kristiansand kommunes kommentarer til enkelte paragrafer i forskriften:

II Utøvelse av bistandsplikten

§ 4 Utøvelse av bistandsplikten

I forslaget til § 4 andre ledd fremgår det at Bufetat skal legge kommunens informasjon om barnets og familiens behov til grunn. Kristiansand kommune mener det er bra at kommunen har ansvaret for informasjonen som blir gitt, og at det her stilles krav til kommunens interne rutiner.

Videre mener Kristiansand kommune at forslaget om Bufetat skal informere kommunen om muligheter og alternative tiltak er en god presisering opp mot viktigheten av en god faglig dialog. Kristiansand kommune har frem til nå opplevd at vi som oftest kun får et tilbud om tiltak, uten særlig informasjon om alternativer og muligheter.

Departementet foreslår å innta i bestemmelsens siste ledd, at Bufetat skal tilby den type tiltak som kommunen ber om der det er uenighet om at barnet bør tilbys fosterhjem eller institusjonsplass. Kristiansand kommune mener dette er riktig og god presisering.

§ 5 Bistand til å finne fosterhjem

Kristiansand kommune mener det er bra at det foreslås å presisere at kommunen må ha vurdert mulighetene for plassering i slekt og nettverk før Bufetats bistandsplikt utløses. Dette er i tråd med den praksisen vi ønsker.

Kristiansand kommune merker seg imidlertid at departementet ikke sier noe om konsekvensene dersom Bufetat ikke oppfylder bistandsplikten. Kristiansand kommune mener det av forskriften bør fremgå en frist for Bufetat til å tilby et fosterhjem, og at det bør medføre økonomiske konsekvenser for Bufetat dersom de bryter bistandsplikten.

§ 6 Bistand til å finne plass i barnevernsinstitusjon

Kristiansand kommune mener det er bra at det forskriftsfestes at Bufetat skal tilby en institusjonsplass som er egnet til å ivareta det enkelte barn, ut fra kommunens opplysninger. Videre er det bra det utpensles noen førende momenter for Bufetats vurdering av egnet institusjonsplass i andre ledd.

Kristiansand kommune mener imidlertid det kan være utfordrende når det foreslås at Bufetat også må ta hensyn til kapasitet i tilbudet som helhet. Kristiansand kommune opplever at Bufetat på grunn av økonomi *alltid* tilbyr statlige plasseringer først, slik at dette hensynet ofte kommer foran hensynet til barnets beste og barnets individuelle behov. At dette forskriftsfestes mener vi at medfører krevende samhandlingen mellom kommune og Bufetat, da det erfaringsmessig er grunn til å tro at dette vil brukes som argument for å gi en plassering kommunen ikke har vurdert at er til barnets beste. Kristiansand kommune foreslår at denne setningen ikke bør forskriftsfestes, da ressursutnyttelse ikke må gå på bekostning av barnets beste.

I forslaget til § 6 tredje ledd fremgår det at Bufetat, ved uenighet om valg av institusjonsplass, skal dokumentere hvilke vesentlige faktiske opplysninger og barnevernsfaglige vurderinger som ligger til grunn for vurderingen. Kristiansand kommune mener det er bra at det tydeliggjøres at også Bufetat skal gjøre, og skal kunne vise til, gode barnevernsfaglige vurderinger når de treffer avgjørelser. Dette er viktig for å støtte opp under god samhandling, og bidrar til at kommunene kan få større innsikt i grunnlaget for Bufetats avgjørelse ved uenighet.

Kristiansand kommune mener for øvrig at det bør tilrettelegges for at kommuner som ønsker skal kunne etablere kommunale barnevernsinstitusjoner i eget nærområde. Dette er i tråd med intensjonene om økt kommunal valgfrihet på institusjonsområdet. Bufetats kapasitetsutfordringer understreker at dette bør være en mulighet for kommunen.

§ 7 Bistand i saker som skal behandles i barneverns- og helsenemnda

Kristiansand kommune støtter forslaget om at det forskriftsfestes at Bufetat i saker som behandles i nemnda snarest gir et tilbud til kommunen. Kristiansand kommune vil ha behov for å vite hvilket tilbud vi kan gi til barnet når begjæring sendes til nemnda, da dette er avgjørende i kommunenes vurdering av barnets beste.

III Tilbud om andre tjenester og tiltak

§ 8 Spesialiserte fosterhjem

Det er Bufetat som avgjør om kommunen skal få tilbud om spesialisert fosterhjem. Departementet skriver i høringsnotatet at Bufetat skal tilby dette i særlige tilfeller til barn og unge med omfattende hjelpebehov. Videre fremgår det at dette skal bestemmes av Bufetat etter et fritt skjønn, ut fra faglige vurderinger samt tilgjengelighet og kapasitetsmessige forhold.

Kristiansand kommune opplever at Bufetat ofte ikke klarer å levere fosterhjem til ungdom, tross deres bistandsplikt. Dersom Bufetat ikke ilegges bistandsplikt for spesialiserte fosterhjem vil dette reelt sett innebære at ungdom kun blir tilbudt fosterhjem i slekt og nettverk, eller institusjon langt borte fra hjemkommunene. Kristiansand kommune mener dette i praksis innebærer en stor begrensning i tiltaksalternativene for ungdom.

§ 10 Utredning av omsorgssituasjonen til barn i alderen 0-6 år

Departementet ønsker å forskriftsfeste frist for når Bufetat må avgjøre søknad om utredning av omsorgssituasjonen til barn i alderen 0-6 år. I forslaget til andre ledd fremgår det at Bufetat skal avgjøre søknaden innen ti dager.

Kristiansand kommune mener dette gir Bufetat en for lang frist på å avgjøre søknaden. Barnevernstjenestens undersøkelser må avsluttes senest innen 3 måneder, og sett i denne sammenheng er ti dager for lenge å vente på avgjørelsen om søknad om utredning blir innvilget eller ikke. Kristiansand kommune mener fristen bør være kortere.

Dersom forslaget ikke endres, ønsker Kristiansand kommune ytterligere klargjøringer for om lengre ventetid med tanke på avgjørelse av søknad, samt selve utredningen, gjør at kommunene kan forlenge undersøkelsesfristen i disse sakene.

Videre kan det oppstå behov for utredning i en pågående tiltaksoppfølging. Er tanken da at vi skal melde til oss selv for å kunne søke om utredning av omsorgssituasjonen? Slik det er nevnt under kommentarer til § 8 ilegges Bufetat ingen bistandsplikt når det gjelder spesialiserte tiltak eller slik utredning som beskrevet under § 10. Dette er tiltak som gjelder svært sårbare barn, og Kristiansand kommune opplever at statens økonomiske interesser her synes å gå foran barns behov for spesialiserte tiltak. Kristiansand kommune opplever at en slik mangel på spesialiserte tiltak setter kommunene i en svært krevende situasjon. Kristiansand kommune foreslår at det utredes om Bufetat bør bære det økonomiske ansvaret i enkeltsaker der Bufetat ikke klarer å levere på bistandsplikten, ved at mellomlegget mellom kommunal egenandel og den reelle prisen på privat kjøpte spesialiserte fosterhjem dekkes av Bufetat. Kristiansand kommune ber også om at det utredes for at det åpnes for at kommunen selv kan sørge for tilsvarende utredning av omsorgssituasjonen til barn 0-6 år gjennom lokale tiltak.

IV Rammer for Bufetats økonomiske ansvar

§ 12 Bufetats økonomiske ansvar

Kristiansand kommune er ikke enig i at det i § 12 andre ledd foreslås å forskriftsfeste at Bufetats betalingsansvar bortfaller for barn som er lengre enn 12 måneder i beredskapshjem. Dette anses tvert imot som urimelig. Kristiansand kommune ønsker å bemerke at dersom barn blir boende lengre enn 12 måneder i beredskapshjem, så skyldes dette at Bufetat ikke har gitt kommunen et tilbud om et egnet tiltak til barnets beste. I tilfeller hvor barn bor lengre enn 12 måneder i beredskapshjem er ofte utfordringene komplekse, men dette endrer ikke på det faktum at det er Bufetat som ikke oppfyller sin bistandsplikt dersom kommunen ikke mottar et tilbud til barnet. Det anses urimelig at dette skal medføre kostnader for kommunen.

Kristiansand kommune mener at dette punktet bør fjernes fra forskriften.

§ 13 Oppholdsutgifter på institusjon

Kristiansand kommune mener det er viktig at det forskriftsfestes hvilke oppholdsutgifter på institusjon Bufetat har ansvar å dekke og ikke, slik departementet foreslår i § 13.

Kristiansand kommune mener imidlertid at bestemmelsen bør konkretiseres ytterligere, da kommunen erfarer at nettopp dette ofte er kime til utfordrende samhandling mellom kommune og Bufetat. Det er derfor viktig at ansvarsfordelingen tydelig kan leses ut fra bestemmelsen.

Kristiansand kommune bemerker som eksempel at forslaget til andre ledd (særskilte utgifter) i stor grad er åpen for tolkning, og at det bør konkretiseres så mye som mulig hvilke utgifter det er ment her.

Videre kan også ordlyden i første ledd «og lignende» medføre konflikt mellom Bufetat og kommune, all den tid dette står såpass åpent. Kristiansand kommune mener departementet bør beskrive ytterligere hvilke type utgifter dette er ment å favne om.

§ 15 Varighet av egenandelen

Kristiansand kommune mener forslaget til § 15 er veldig tydelig og konkret, og dermed lett å forholde seg til.

Vurdering

Høringsfrist for forskriften er 18.2.2023 og høringen videreformidles med bakgrunn i behandlingen i Oppvekstutvalget. Eventuelle presiseringer fra Formannskapetets behandling ettersendes.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Forskriften inkluderer revisjon av dagens forskrift om Bufetats rett til å kreve egenandel fra kommunen, og omfatter også rammer for Bufetats økonomiske ansvar. Kristiansand kommune bør formidle innspillene som fremkommer ovenfor.

Sak 20/23: Forskrift om fosterhjem - høring fra Kristiansand

Vedlegg

Vedtak OPPV, 14022023, Sak 7/23, Forskrift av fosterhjem - høring fra Kristiansand

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2022036100
Saksbehandler Jon Wergeland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oppvekstutvalget	14.02.2023	7/23
2 Formannskapet	01.03.2023	20/23

FORSKRIFT OM FOSTERHJEM - HØRING FRA KRISTIANSAND

FORMANNSKAPET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 01.03.2023 SAK 20/23

Formannskapets vedtak:

Formannskapet slutter seg til høringsuttalelsen som beskrevet i saksfremlegget.
(Enst.)

01.03.2023

Sak 21/23: Handlingsplan for den kulturelle skolesekken 2023-2027

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 08022023, Sak 8/23, Handlingsplan for den kulturelle skolesekken 2023-2027

Vedtak OPPV, 14022023, Sak 5/23, Handlingsplan for den kulturelle skolesekken 2023-2027

Handlingsplan for Den kulturelle skolesekken i Kristiansand 2023-2027, 24.1.2023

Ungdommens bystyre – innspill til plan for Den kulturelle skolesekken, 10.01.2023

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2023001519
Saksbehandler Tor Egil Vaule Andersen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kulturutvalget	08.02.2023	8/23
2 Oppvekstutvalget	14.02.2023	5/23
3 Formannskapet	01.03.2023	21/23

HANDLINGSPLAN FOR DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN 2023-2027

FORMANNSKAPET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 01.03.2023 SAK 21/23

Formannskapets vedtak:

Formannskapet vedtar handlingsplan for Den kulturelle skolesekken i Kristiansand 2023-2027.
(Enst.)

01.03.2023

Sak 22/23: Bystyrets behandling av Strategi for omstilling av Kristiansand til et bærekraftig lavutslippssamfunn, behandlet i møte 18.01.2023, sak 2/23. Svar på oversendelsesforslag,

Dato 8. februar 2023
Saknr.: 2020084195-45
Saksbehandler Stein Erik Watne
Godkjent av Knut Felberg
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
01.03.2023

Bystyrets behandling av Strategi for omstilling av Kristiansand til et bærekraftig lavutslippssamfunn, behandlet i møte 18.01.2023, sak 2/23
Svar på oversendelsesforslag

Forslag til vedtak

[Saken tas til orientering.](#)

Sammendrag

Bystyret behandlet «Strategi for omstilling av Kristiansand til et bærekraftig lavutslippssamfunn», i møte den 18.01.2023, sak 2/23.

Av bystyrets vedtak, følger det et oversendelsesforslag med følgende ordlyd:

*Bystyret ber administrasjonen vurdere fremlegging av en sak som beskriver hvordan kommunens klima- og miljøledelse kan omstruktureres slik at feltet får en tydeligere profil og ledelse med sektorovergripende ansvar på nivå med øverste stab.
(43/28)*

Ved sammenslåing av kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand, ble det arbeidet grundig med organisering av den nye kommunen. Det er nødvendig å gjøre bedre erfaringer med gjeldende organisering, før det kan være aktuelt med endringer i organisasjonsstrukturen.

Saksutredning

Ved sammenslåingen av kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand ble det arbeidet grundig med organisasjonsstrukturen for den nye kommunen. Konsulentfirmaet Agenda Kaupang var engasjert for å bistå i denne prosessen, og de ulike fagområdene i de tre kommunen arbeidet grundig med en ny organisering.

Miljøvernenheten er organisert i By- og stedsutvikling under **kommunalsjefområdet Klima- og areal**. Dette området består av de tre enhetene Transport- og areal, Eiendom- og analyse og Miljøvernenheten.

Transport- og areal har ansvar kommuneplanens arealdel, byvekstavtale og større strukturer som påvirker arealbruk og utviklingen av kommunen.

Eiendom- og analyse er kommunens strategiske eiendomsforvaltere, som skal ha en analytisk tilnærming til kommunens behov for kjøp og salg av eiendom. Der det er naturlig kan det også knyttes betingelser og vilkår for salg av kommunens eiendom, som f.eks. fremmer hensyn til klima og miljø.

Miljøvernenheten har ansvar for tradisjonelle miljøvernoppgaver som forurensing, forsøpling, vannkvalitet, luftkvalitet m.m. Enheten har også ansvaret for arbeid med reduksjon av klimagassutslipp. Dette innebærer bl.a. en systemtilnærming, som utvikling av klimabudsjett, kommunens klimaregnskap, Miljøfyrtårn og andre styringssystemer for arbeid med klima- og miljø. Enheten har også hatt ansvar for å koordinere og lede arbeidet med kommunens nye klima- og miljøstrategi og handlingsplan til denne.

Det har vært viktig å plassere arbeidet med miljø og klima inn i den delen av organisasjonen som arbeider med de store driverne for å kunne påvirke miljø og klimagassutslipp, som eksempelvis transport, arealutvikling, karbonfangst m.v. Arbeidet med miljø og klima krever at det i stor grad samarbeides på tvers.

Miljøvernenheten samhandler med hele kommunen på tvers av områdene. I alle direktørområdene har Kommunedirektørens ledergruppe utpekt stabssjefene som koordinerende kontakter for klima og miljø. Dette gjelder både i forhold til utarbeidelse av kommunens eget klimagassregnskap, bruk av Miljøfyrtårn som styringsverktøy og utvikling av klimagassbudsjettet i kommunens økonomiplan.

Ellers samhandler Miljøvernenheten med selskaper som er eid / deleid av kommunen, som eksempelvis Returkraft, Avfall Sør, Kristiansand havn, AKT og KNAS. Dette er selskaper som har viktige samfunnsoppdrag. Eksempelvis har Miljøvernenheten godt samarbeid med Avfall Sør om arbeid med gjenbruk, sirkulærøkonomi, matsvinn m.m. Det samarbeides med Returkraft for å avklare mulighetene for karbonfangst. Kristiansand havn er en viktig premisleverandør for omstillinger knyttet til transport, landstrøm, og andre viktige strukturelle grep for å omstille Kristiansand havn til en moderne lavutslippshavn.

Den vesentligste andelen av klimagassutslipp skjer i kommunen som geografisk område, og det er av stor betydning at kommunen klarer å etablere gode samhandlingskanaler med samfunnet rundt oss. Her har Miljøvernenheten vært en pådriver for å arrangere Miljøuka, konferansen Grønn Praksis og andre arenaer for å skape engasjement og handling i samfunnet. Arbeidet med klima- og miljøstrategien har også lagt stor vekt på å involvere samfunnet og hente inn god råd og innspill.

Vurdering

Ofte kan det være utfordringer før en ny organisering blir innarbeidet, og det vil ta noe tid før en kan få en kvalifisert forståelse av fordeler og ulemper med dagens organisering.

Flere norske kommuner har løst organisering av tjenestetilbudet på ulike måter. Kristiansand har lagt vekt på å legge arbeidet med miljø og klima, til den delen av organisasjonen som har faglig ansvar for utvikling av store strukturer som bl.a. kommuneplan og eiendomsforvaltning. Det legges også stor vekt på samarbeid på tvers i organisasjonen.

I forhold til arbeidet med klima og miljø, har det vært noen uklarheter i forhold til tangeringspunkter knyttet til arbeidet med bærekraft og klima. Her ble konsulentselskapet PWC engasjert for å bidra til å klarlegge roller og ansvar. I mars / april 2021 leverte PWC et beslutningsnotat for en ytterligere nyansering av ansvar og roller.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Gjeldene organisering av arbeidet med klima- og miljø bygger på en gjennomtenkt og begrunnet plassering.

Dersom kommunens organisering ved en senere anledning skal gjennomgås på nytt, vil det være naturlig å også vurdere kommunens arbeid med miljø- og klima.

Sak 23/23: Vennskapsby med Mykolaiv, Ukraina

Dato 20. januar 2023
Saksnr.: 2022037288-3
Saksbehandler Øyvind Laderud
Godkjent av Bernt Jørgen Stray
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
01.03.2023

Vennskapsby med Mykolaiv, Ukraina

Forslag til vedtak

Formannskapet støtter kommunedirektørens forslag om at Kristiansand kommune inngår en intensjonsavtale med Mykolaiv i Ukraina med tanke på en mulig vennskapsbyavtale på et senere tidspunkt.

Formannskapet ber kommunedirektøren komme tilbake med forslag til avtale når byene er enige om rammer for samarbeidet, inkludert eventuelle økonomiske forpliktelser.

Sammendrag

Tidlig i januar 2023 mottok Kristiansand kommune en ny henvendelse fra KS der kommunen ble utfordret til å innlede drøftinger om fremtidig samarbeide med havnebyen Mykolaiv i Ukraina. Byen ligger sør i Ukraina, 65 km fra Svartehavet og er det administrative senteret i Mykolajiv oblast. Byen hadde før den russiske invasjonen rundt 500 000 innbyggere.

Formannskapet vedtok den 08.02.2023 at Kristiansand kommune blir med i KS sitt kommunenettverk som skal samarbeide med ukrainske kommuner.

Kommunedirektøren vurderer at dette kommunesamarbeidet, og deltakelse i KS kommunenettverk for samarbeid med Ukrainske kommuner, vil gi nyttige innspill til hva som kan være kommunens videre arbeid for Ukraina.

Kommunedirektøren foreslår at Kristiansand kommune stiller seg positiv til en samarbeidsavtale med Mykolaiv. I første omgang vil det innebære å identifisere mulige fagområder for samarbeid, premisser og rammer for samarbeidet. Kommunedirektøren anbefaler i første omgang å utarbeide en intensjonsavtale.

1. Bakgrunn for saken

1.1. Henvendelse fra KS

Formannskapet gjorde den 08.02.2023 følgende vedtak:

- Formannskapet støtter at Kristiansand kommune blir med i KS sitt kommunenettverk som skal samarbeid med ukrainske kommuner.
- Formannskapet oppfordrer KS til å ta en tydelig koordinerende rolle på vegne av kommunesektoren i dette samarbeidet.
- Formannskapet ber kommunedirektøren organisere kommunens samarbeid for og med Ukraina på en hensiktsmessig og effektiv måte.

Kommunedirektøren foreslo i saken at det ikke inngås intensjonsavtale om langsiktige samarbeid med mer enn én ukrainsk kommune.

KS Hovedstyre vedtok den 20.05.2022 følgende uttalelse: «Landsstyret i KS meiner at regjeringa må legge til rette for at norske kommunar som ynskjer det kan etablere samarbeid med ukrainske kommunar. Kommunesektoren gjer ein stor og viktig innsats med mottak, busetting og tenester til flyktningar frå Ukraina. Samstundes kan norske kommunar gi eit bidrag til ukrainske kommunar gjennom kommunesamarbeid.» Vedtaket understreker at norske kommuner kan spille en viktig rolle ifm både kortsiktige bidrag og mer langsiktig gjenoppbyggingen av landet.

KS har via sin søsterorganisasjon i Ukraina, AUC, vurdert og foreslått ukrainske samarbeidskommuner for norske kommuner. 25–30 små og store norske kommuner har meldt sin interesse for kommunesamarbeid til KS. De som har kommet lengst, er allerede blitt koblet med kommuner i Ukraina.

Samarbeidet skal på lengre sikt skal bidra til gjenoppbygging og utvikling i Ukraina, blant annet gjennom styrking av lokaldemokratiet. På kort sikt er humanitær hjelp særlig aktuelt.

KS har mer enn ti års erfaring med å støtte desentralisering og utvikling av et godt styresett i Ukraina. I arbeidet har KS hatt et godt samarbeid med AUC.

En fersk rapport utarbeidet av Europarådet viser at innbyggerne i Ukraina har stor tillit til sine kommuner. Tilliten er i stor grad opparbeidet gjennom det politiske lederskapet som ukrainske ordførere har vist under krigen. Særlig gjelder det samhold og krisehåndtering, samtidig som de klarer å opprettholde kommunale tjenester (Kommunal Rapport, 14.02.2023).

De norske kommunene som deltar i samarbeidet vil, ifølge KS, på sin side kunne få verdifull kunnskap om beredskap og krisehåndtering fra sine samarbeidspartnere.

KS har sendt henvendelse om at Kristiansand kommune drøfter mulig samarbeid med den ukrainske byen Mykolaiv og muligheter for en vennskapsbyavtale samtidig som krigen pågår.

1.2. Behov ifølge KS

KS mener at et samarbeid mellom norske og ukrainske kommuner vil være viktig både på kort og lang sikt for å styrke lokaldemokratiet og gjenoppbyggingen av lokalsamfunn etter krigen. Ifølge Europarådets kommunalkongress (23.03.2022) står lokale og regionale myndigheter i Ukraina i første rekke i å avhjelpe den katastrofale situasjonen som lokalbefolkningen i mange kommuner nå lever i.

Et samarbeid på kort sikt vil, ifølge KS, omhandle behov som krigen og ødeleggelsene har forårsaket. Trolig ønske om materiell støtte, men også kompetanseoverføring via nett. I praksis innsamling av overskuddsmateriell i forhold til brann og redning, aggregater, transformatorer for å sikre strømforsyning der det er viktigst. Store deler av Ukrainas transformatorpark er skadet slik at mobile generatorer er ettertraktet. Andre behov kan være medisinsk utstyr, oppvarming, vinterklær. KS oppfordrer kommunene i denne fasen til å samarbeide tett med det sivile samfunn, frivillig sektor, næringsliv og andre. Ukrainske flyktninger kan også være en viktig ressurs.

På noe lengre sikt vil det omhandle ulike former for gjenoppbygging av viktige samfunnsfunksjoner og infrastruktur, boliger, skoler og næringsbygg som følge av store materielle ødeleggelse i Mykolaiv. Det vil bli stort behov for kompetanseutvikling knyttet til plan og bygg, energieffektive og klimavennlige løsninger, universell utforming, vann og avløp. Men gjenoppbyggingen vil også omhandle demokrati- og institusjonsbygging, antikorrupsjon, tjenester til innbyggerne og helhetlig samfunnsutvikling. KS nevner mulighetene for studiebesøk, felles seminarer og utveksling av kompetanse, hospitering og annen form for læring.

Staten har i dag ingen finansieringsordninger som kommunesektoren kan bruke for kommune til kommune samarbeid med Ukraina. KS har opplyst at de arbeider med å få til en slik ordning med støtte fra hovedstyret og ønsker å drøfte dette med Forsvars- og utenrikskomiteen på Stortinget.

1.3. Mykolaiv som mulig vennskapsby

Kristiansand er bedt av KS om å vurdere Mykolaiv som en vennskapsby (eller en annen form for samarbeidsavtale) i en tid der byen og hele Ukraina er i krig med Russland. Forholdene i byen kan endre seg fort med krigens gang.

Ukraina var før krigen preget av korrupsjon. Transparency International kåret Ukraina i 2021 til det land i Europa som oppfattes som mest korrupt, bare slått av Russland. Dette er hensyn som må ivaretas i prosessen fram mot en eventuell vennskapsbyavtale. Før frigjøringen av Kherson, 11.11.2022, var Mykolaiv omtrent daglig under angrep fra russiske fly og missiler.

Den viktige havnebyen Mykolaiv, sør i Ukraina, ble grunnlagt i 1789. Byen er det administrative senteret i Mykolajiv oblast, ved elven Søndre Buh, 65 kilometer fra Svartehavet og hadde før den russiske invasjonen for snart et år siden, rundt 500 000 innbyggere. Mykolaiv har sterke maritime tradisjoner med flere skipsverft og er en viktig industriby med leverandører innen maskinering og metaller, maritimt utstyr, pansrede kjøretøy og annet industrielt utstyr. Andre viktige områder er bygg- og anleggsindustri, IKT, mat, logistikk og sjømat. Mykolaiv er også en universitetsby med tre universiteter og har en rik kulturarv og historie. Byen er også vertskap for Ukrainas største og mest berømte dyrepark.

Bystyret i Mykolaiv uttaler at selv om de befinner seg i en ekstremt vanskelig tid, er de svært opptatt av den betydning internasjonale relasjoner har for byen og innbyggerne, for byutvikling og gjenoppbygging og ønsker gjerne å inngå i mer systematisk erfaringsutveksling.

KS har vurdert Mykolaiv som en godt egnet samarbeidspartner for Kristiansand fordi begge er havnebyer, har lange maritime tradisjoner, transportknutepunkt, har en variert industri, men også reiseliv, opplevelser, universitet og høyskoler og en rik kulturarv.

1.4. Vennskapsbyer eller andre former for avtaler og partnerskap

Ideen om vennskapsbyer oppstod i Europa etter 2. verdenskrig som et fredsskapende virkemiddel. Kristiansand har vært med i den nordiske vennskapsbykjeden med Hjørring, Kerava, Trollhättan, og Reykjanesbær siden årene etter 2. verdenskrig. Kristiansand kommune behandlet i 2019 sak om avvikling av det nordiske vennskapsbysamarbeidet og vedtok da å trekke seg fra samarbeidet med den begrunnelse at det internasjonale

samarbeidet har endret seg gjennom årene i takt med utfordringer og behov. Kommunen har beholdt vennskapsbysamarbeidet med de øvrige byene i Europa som Gdynia, Orleans og Münster.

Kristiansand kommune har de siste 15 årene ikke inngått nye vennskapsbyavtaler, men hatt en praksis der det i stedet er inngått intensjonsavtaler om faglig samarbeid. Det kan også være aktuelt å drøfte en tidsavgrenset samarbeidsavtale innen definerte fagområder.

2. Sjekkpunkter i alle politiske saker

2.1. Økonomiske konsekvenser

Å inngå en vennskapsbyavtale vil antagelig ha økonomiske konsekvenser. I arbeidet med intensjonsavtalen vil dette bli tydeligere, og det vil være mulig å gjøre foreløpige estimater. En vennskapsbyavtale vil kunne forplikte kommunen i årene som kommer og særlig i en gjenoppbyggingsfase. Kommunen kan også støtte KS i at det opprettes statlige finansieringsordninger for kommune til kommune samarbeidet mellom norske og ukrainske kommuner.

På kort sikt kan det være kostnader knyttet til innsamling av utstyr med tanke på brann og redning, aggregater, transformatorer, medisinsk utstyr, vinterklær osv. På lengre sikt kan det være kostnader til transport og reiser, samarbeidsprosjekter, kompetanseheving og det som samarbeidsavtalen ønsker å prioritere.

Økonomiske konsekvenser for samarbeidet fra 2024 må derfor vurderes i forbindelse med arbeidet med årlig rullering av handlings- og økonomiplan, og gjennomføring vil avhenge av budsjettmessig handlingsrom og politisk prioritering. Utgifter som kan komme i 2023 kan i noen grad dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

2.2. Juridisk grunnlag

Ikke vurdert.

2.3. Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for funksjonshemmede, Studentrådet og Ungdommens bystyre)

Ikke relevant nå, men kan bli relevant å involverer rådene dersom det blir et mer konkretisert samarbeide

2.4. Barn og unges interesser

Foreløpig ikke vurdert.

2.5. Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

KS oppfordrer kommunene nå som krigen pågår å samarbeide tett med det sivile samfunn, frivillig sektor, næringsliv og andre. Kommunen må fortløpende vurdere om og hvordan det er aktuelt å involvere både frivillige og næringsliv i det konkrete oppfølgingsarbeidet

2.6. Klima- og miljøkonsekvenser

Det primære ved kommunens samarbeid med og innsats for Ukraina angår den sosiale bærekraften. Samtidig vil det kunne være sammenhenger hvor miljømessige vurderinger og kompetanse kan være aktuelt å ta med i dialogen med de øvrige kommunene i KS-nettverk.

Klima og miljøhensyn vil være et aktuelt samarbeidstema særlig i forbindelse med gjenoppbygging av infrastruktur, bygg, kommuneplan osv.

2.7. HMS/Folkehelse

Ikke vurdert her.

3. Vurderinger og anbefaling

Kommunedirektøren foreslår at Kristiansand kommune stiller seg positiv til KS henvendelse om en samarbeidsavtale med Mykolaiv. I første omgang innebærer det å identifisere mulige fagområder for samarbeid, premisser og rammer for samarbeidet. Kommunedirektøren anbefaler at Kristiansand etter at kontakten med Mykolaiv er opprettet, igangsetter arbeidet med å utarbeide en intensjonsavtale.

Intensjonsavtalen vil kunne avløses av en langsiktig samarbeidsavtale eller vennskapsbyavtale når byene har kommet til enighet om områder for samarbeid, rammer og forventninger. Kommunedirektøren foreslår i denne prosessen et tett samarbeid med KS og andre norske kommuner i KS nettverket.

Kommunedirektøren foreslår at kommunen i det fremtidige internasjonale arbeidet med begrensede ressurser, vurderer å prioritere samarbeidet med Mykolaiv fremfor andre vennskapsbysamarbeid.

Kristiansand kommune har i sin kommuneplan for samfunnsdelen vektlagt internasjonalt solidaritets arbeid som en viktig del av kommunens og innbyggernes internasjonale engasjement. Russlands krig mot Ukraina har synliggjort at også i Europa utfordres demokrati og menneskerettigheter.

Kristiansand kommune har i flere år arrangert «Europakonferansen for demokrati og menneskerettigheter», senest den 05.5.2022, der Ukraina-krigen var et sentralt tema. Dette vil også være tema i 2023. KS er nå blitt med som samarbeidspartner og har fremmet forslag om møter om Ukraina- samarbeidet i løpet av dagene før Europakonferansen.

Kommunedirektøren mener at Kristiansand kommune bør ta en rolle der vi kan bidra til å styrke demokratisk utvikling. En mulig langsiktig samarbeidsavtale eller vennskapsbyavtale bør derfor vektlegge demokrati og menneskerettigheter.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Formannskapet støtter kommunedirektørens forslag om at Kristiansand kommune inngår en intensjonsavtale med Mykolaiv i Ukraina med tanke på en mulig vennskapsbyavtale på et senere tidspunkt.

Formannskapet ber kommunedirektøren komme tilbake med forslag til vennskapsbyavtale når byene er enige om rammer for samarbeidet, inkludert eventuelle økonomiske forpliktelser